

Omistajaohjauksen tilanne

Konserni- ja suunnittelujaosto 15.02.2023 § 10

Valmistelu	Kaupunginjohtaja esittelee omistajaohjauksessa esille tulleita haasteellisia tilanteita.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Konsernijaos merkitsee katsauksen tietoon saatetuksi.
Päätös	Konsernijaos päätti, että asia valmistellaan kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus 20.02.2023 § 66 103/00.00.02/2023

Valmistelu Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilen 16.2.2023

Kuntalaki 48 §

Konsernijohto

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kemin kaupungin hallintosääntö

36 § Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto, sekä kaupunginjohtaja, talouspäällikkö, hallinto- ja kehitysjohtaja ja kaupunginjuristi. Konsernijohtoon tukena ja asiantuntijana toimii kaupunkitarkastaja.

37 § Konsernijohtoon tehtävät ja toimivallan jako

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,

5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa,
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kemin kaupungin konserniohje KV 31.01.2022 § 4

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Kemin kaupunginvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhtiöiden hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

Asian käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote kaupunginkanslian kirjaamoon.

6. Kaupunkikonserni ohjaus ja johtaminen

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja sen konserni- ja suunnittelujaostossa.

Kaupunginjohtajan johtoryhmä avustaa konsernijohtoa konserniohjauksenjärjestämisessä. Kaupunginjohtaja koordinoi omistajaohjausta. Keskusvirasto valmistelee konsernihallintoa koskevat asiat. Konsernihallinnolle (keskusvirastolle) varataan riittävät voimavarat aktiivisen ja tuloksellisen omistajaohjauksen järjestämiseksi. Konsernijohtolta edellytetään monipuolista osaamista konsernijohtamisesta. Konserniohjauksessa hyödynnetään täysimääräisesti konsernin tarjoamat synergiaedut konsernin talouden tehostamiseksi.

Kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto valmistelee tytäryhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset, omistajaohjauksen periaatteet ja omistajastrategiat sekä vastaa näitä koskevasta omistajaohjauksesta konsernijohtoon alaisuudessa. Konsernijohto arvioi vuosittain kunnan kokonaisedun toteutumisen ja omistajaohjauksen tuloksellisuuden. Kaupunginhallitus antaa koko konsernia koskevia ohjeita. Ohjeet voivat koskea mm.

- pääomien käyttöä ja toiminnan rahoitusta
- riskienhallintaa
- omistajapoliittisia tavoitteita
- konserniraportointia
- julkisia hankintoja
- henkilöstöpolitiikkaa
- ehdotusta yhtiökokoukselle hallituksen jäsenille maksettavista kokous- ja vuosipalkkioista

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kaupungin strategian toteuttamiseksi 1) strategiset tavoitteet ja 2) toiminnan ja

talouden tavoitteet. Tavoiteasettelu perustuu kuntastrategiaan ja yhtiöiden omistajapolitiikan mukaiseen luokitteluun niiden merkittävyyden ja riskin mukaan. Yhtiöille asetetaan mittarit sekä strategisten että toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunginjohtaja antaa yksityiskohtaisempaa ohjausta sekä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa pyrkii tukemaan kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamista sekä tavoitteiden saavuttamista kaupunginhallituksen linjausten mukaan. Keskusvirasto/Konsernihallinto järjestää tarvittaessa koulutustilaisuuksia tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle. Näillä tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parhaimpien käytäntöjen omaksumista. Tytäryhteisöjen edustajat ovat velvoitettuja osallistumaan näihin tilaisuuksiin.

Oheisen lainsäädännön ja kaupungin valtuuston hyväksymän ohjeistuksen noudattaminen edellyttää, että kaupunginjohtaja saa viipymättä konserniyhtiöistä tehtävässään tarvitsemansa asiakirjat ja tiedot. Koska asian suhteen on ollut yhtiökohtaista haastetta ja kaupunginjohtajan tiedonsaanti ei ole täysin toteutunut on kaupunginhallituksen syytä tehdä omistajaohjauspäätös, joka selkeyttää tilannetta ja mahdollistaa konsernin kokonaisedun huomioimisen kuntalain, hallintosäännön ja kaupunkistrategian edellyttämällä tavalla.

Esittelijä

Puheenjohtaja Pekka Tiitinen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää omistajaohjauspäätöksenä, että
1) konserniyhtiöt viipymättä toimittavat kaupungin kirjaamoon pöytäkirjanotteen siitä, että ne ovat käsitelleet ja sitoutuneet noudattamaan kaupunginvaltuuston 31.01.2022 §4 hyväksymää konserniohjetta,
2) konserniyhtiöt viipymättä toimittavat kaupungin kirjaamoon pöytäkirjanotteen siitä, että ne ovat käsitelleet ja sitoutuneet noudattamaan kaupunginhallituksen omistajapolitiittista ohjetta toimittavat kaupunginjohtajalle hänen pyytämänsä tiedot ja asiakirjat viipymättä ja mitään salaamatta.

Päätös

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen sekä Jukka Ikäläinen ja Reijo Viitala ilmoittivat esteellisyytensä asian käsittelyyn ja poistuivat kokoushuoneesta asian käsittelyn ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti omistajaohjauspäätöksenä, että
1) konserniyhtiöt viipymättä toimittavat kaupungin kirjaamoon pöytäkirjanotteen siitä, että ne ovat käsitelleet ja sitoutuneet noudattamaan kaupunginvaltuuston 31.01.2022 §4 hyväksymää konserniohjetta,
2) konserniyhtiöt viipymättä toimittavat kaupungin kirjaamoon pöytäkirjanotteen siitä, että ne ovat käsitelleet ja sitoutuneet noudattamaan kaupunginhallituksen omistajapolitiittista ohjetta toimittavat kaupunginjohtajalle hänen pyytämänsä tiedot ja asiakirjat viipymättä ja mitään salaamatta.